

DATUM November 2025
KENMERK 20240752.002/233965/
VAN Rho Adviseurs

PROJECT 20240752.002 Koudum - Galamadammen planontwikkeling 2025
OPDRACHTGEVER Galamadammen Steengoed B.V.

OVERLEG COLLECTIEF SÚDWESTKUST – GALAMADAMMEN

Datum: 29 oktober 2025

Locatie: Penta Architecten, Harlingen

Aanwezig: Collectief Súdwestkust en Projectteam Galamadammen

1. Aanleiding

- Het overleg vond plaats naar aanleiding van de zienswijze van Collectief Súdwestkust d.d. 20 juni 2025 over de uitbreiding van het recreatieterrein Galamadammen. In de zienswijze werd aandacht gevraagd voor de mogelijke effecten van de ontwikkeling op het nabijgelegen weidevogelgebied De Poel (ten westen van Galamadammen) en werden voorstellen gedaan om bedreigingen voor weidevogels om te zetten in kansen.
- Doel van het overleg was om deze aandachtspunten gezamenlijk te bespreken en te bezien welke maatregelen en afspraken kunnen bijdragen aan een goede balans tussen de beoogde ontwikkeling en het behoud en versterking van natuur- en landschapswaarden.

2. Toelichting Collectief Súdwestkust

Jeroen de Vries lichtte de achtergrond en doelstellingen van het collectief toe:

- Collectief Súdwestkust is verantwoordelijk voor het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb) in Zuidwest-Fryslân.
- Binnen het werkgebied ligt een sterke focus op het behoud en herstel van de weidevogelpopulatie, met name de Grutto.
- In het gebied De Poel bij Koudum/Galamadammen wordt actief gewerkt aan weidevogelbeheer via beheerpakketten als plas-dras, kruidenrijk grasland, extensief beweiden, laat maaien en hoog waterpeil.
- De huidige resultaten blijven achter bij de provinciale doelstellingen; extra inzet en middelen zijn gewenst.
- Jeroen gaf aan dat het gebied rond Galamadammen ecologisch van belang is voor de weidevogels.
- Predatie vormt daarbij een groot probleem: met name buizerds, vossen, kraaien, katten, dassen, bruine kiekendieven en marterachtigen tasten de overlevingskansen van kuikens aan.

3. Bespreking planontwikkeling Galamadammen

- Het collectief onderschrijft dat de geplande herontwikkeling een kans kan bieden om de biodiversiteit te versterken, maar benadrukt dat het gebied aan de noordzijde niet geschikt is voor weidevogelcompensatie.

Er is aangegeven dat er geen weidevogelcompensatie nodig is in het kader van de instructieregels van de provincie Fryslân. Het idee achter de inrichting van het noordelijke gebied was om bij te dragen aan natuur en weidevogels, niet vanuit een verplichting tot compensatie. Het is belangrijk om dit duidelijk te onderscheiden. De vraag is vooral hoe het noordelijke gebied het beste kan worden ingericht voor natuur en landschap.

- De beoogde natuurontwikkeling is volgens het collectief wél waardevol voor biodiversiteit en landschap, maar niet specifiek voor weidevogels. Dit is een belangrijke conclusie van het gesprek. Er hoeft niet per se iets te veranderen aan het huidige voorstel van de initiatiefnemer.

4. Aandachtspunten en voorstellen van Collectief Súdwestkust

Weidevogels en inrichting

- Geen specifieke weidevogelcompensatie aan de noordzijde van het plangebied.
- Het gebied is wel geschikt voor andere vormen van natuurontwikkeling.
- Open landschap behouden; voorkomen van beplanting (bomen, rietkragen) nabij de open weidevogelpercelen.

Waterstructuren

- Aanbevolen wordt om de sloot aan de buitenzijde van het fietspad ten noorden en westen van de planontwikkeling Galamadammen te verbreden tot minimaal 2 à 3 meter.
- In deze sloot geen dammen of doorgangen aanbrengen, zodat toegang tot de weidevogelpercelen wordt voorkomen.
- Waar mogelijk bestaande dammen verwijderen.
- De greppel aan de westzijde langs het fietspad bij De Poel breder uitvoeren. Hierbij dient opgemerkt te worden dat deze greppel niet in eigendom is bij de initiatiefnemer.

Beleving en communicatie

- Er is bij het Collectief Súdwestkust begrip voor de wens om het gebied beleefbaar te houden.
- Het collectief benadrukt het belang van bewustwording over weidevogelbeheer via informatieborden en andere communicatiemiddelen.
- Een vogelkijkhut aan de noordwestzijde van de planontwikkeling Galamadammen wordt als ongewenst beschouwd vanwege mogelijke verstoring voor de omwonenden; alternatief is om deze op een andere plek te situeren (bijvoorbeeld meer richting het kanaal) of te schrappen.

Beheer en uitvoering

- Het gebied wordt momenteel gepacht. Er moet worden nagedacht over toekomstig beheer en eventuele SNL-subsidie wanneer de bestemming verschuift van agrarisch gebruik naar natuur.
- Indien beheer via het collectief of een andere beheerder plaatsvindt, moet worden bekeken hoe dit zich verhoudt tot het intern salderen van stikstofdepositie.
- Het terrein zal in elk geval actief moeten worden beheerd, omdat anders verruiging optreedt.

5. Conclusies en vervolgstappen

- De ontwikkeling biedt kansen voor versterking van biodiversiteit en landschapskwaliteit, maar niet specifiek voor weidevogels.

- De voorgestelde maatregelen (brede sloot zonder dammen, beperking van beplanting, communicatie over weidevogels) worden door de aanwezigen als realistisch en wenselijk gezien. De initiatiefnemer neemt bovenstaande punten mee in het vervolgtraject.
- Het omgevingsplan is niet het juiste instrument om deze afspraken vast te leggen; dit zal via anterieure afspraken en de uitvoeringsfase worden geborgd. Het collectief begrijpt dit en is positief over de bereidheid van de initiatiefnemer om deze maatregelen op te pakken.
- Het beheer en onderhoud van het toekomstige natuurgebied wordt in een vervolg nader uitgewerkt, inclusief mogelijke samenwerking met Collectief Súdwestkust.
- De uitwerking van een mogelijk communicatieplan wordt afgestemd met het collectief, zodra de ontwikkeling in uitvoering komt.

6. Afspraak over terugkoppeling

- Het conceptverslag wordt ter goedkeuring voorgelegd aan alle aanwezigen.
- Na akkoord zal het verslag worden gedeeld met de gemeente Súdwest-Fryslân en toegevoegd aan het dossier van de herontwikkeling Galamadammen.

Vaststelling verslag

Aldus vastgesteld.

Alle deelnemers ontvangen dit conceptverslag digitaal ter akkoord.

Iedere deelnemer wordt verzocht per e-mail te bevestigen. De ontvangen akkoordverklaringen worden bewaard bij het projectdossier als bewijs van vaststelling.

Namens het projectteam Galamadammen